

ikke fuld Overensstemmelse mellem det høje Ting og Ministeren, saaledes at det Forslag, der udgaar fra Tinget, ikke bliver, hvad det gerne skulde være, nemlig hverken Folketingets Forslag eller Ministerens Forslag, men Folketingets og Ministerens Fællesforslag. Heldigvis er nu Forholdet det, at de Punkter, hvorom der er denne betydelige Uenighed, ikke ere mange, og jeg har i alt Fald ikke endnu overtalt mig til at tro, at den Uenighed, der paa disse Punkter har været mellem Udvalget eller et Flertal i Udvalget paa den ene Side og mig paa den anden Side, virkelig for Tinget skulde stille sig saaledes, at det vil være nødvendigt for Folketinget paa disse Punkter at følge Udvalget eller Udvalgets Flertals Forslag. Af Ændringsforslag af denne Art er der under den Afdeling, som her er under Behandling, kun tre Punkter, og jeg kan føje til, at for samtlige de andre Afdelingers Vedkommende er der kun to Punkter, hvorom der er en saadan Uenighed.

Af disse Punkter skal jeg allerførst nævne det Forslag, som et Flertal i Udvalget har stillet om Ophævelse af de gejstlige Retter. Jeg skal ikke komme dybere ind paa dette Spørgsmaal, da min ærede Kollega, Kultusministeren, under hvem dette Spørgsmaal rettelig og nærmest maa siges at sortere, har saa grundigt og med saa gode Argumenter imødegaaet de Betragtninger, som fra Flertallets Ordfører paa dette Punkt ere komne frem. Jeg kan fuldt ud slutte mig til min ærede Kollegas Udtalelser paa dette Punkt og skal kun dertil føje, at ogsaa for mig staaar det som noget ret underligt, at man paa en Tid, hvor i alt Fald de allerfleste af os ønske at naa til at give Folkekirken sin egen Forfatning, vil indføre Bestemmelser, hvorved man nægter Folkekirken at holde Justits inden for sine egne Ene mærker. Det blev sagt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 10de Valgkreds (J. Jensen), at det vilde blive en Eneret for Folkekirken, hvorimod andre Trossamfund ikke have en saadan Eneret. Jo, det have de rigtignok, ethvert Trossamfund har eller kan i alt Fald have Forholdet mellem sig og sine Præster og andre Embedsmænd ordnet ganske, som de selv ville. De kunne træffe Bestemmelser om, hvilken Lære der skal forkyndes, hvilket Liv deres Embedsmænd skulle føre, og hvorledes de skulle stille sig i Embedsforhold. Ganske vist kunne de ikke dømme til Vand og Brød, Forbedringshus eller lignende Straffe, men de kunne alligevel,

†

uden at Staten blander sig deri, ordne Forholdet saaledes, at de paa en meget følelig Maade kunne straffe deres Præster eller andre Embedsmænd, som forse sig, idet de kunne indrette sig saaledes, at de, naar saadant finder Sted, kunne afskedige dem uden nogen som helst Pension. Men ogsaa af en anden Grund — og denne Grund gælder ikke blot dette, men ogsaa enkelte andre af de foreliggende Uenighedsspørgsmaal — forekommer det mig underligt, at man absolut vil tage dette Spørgsmaal op her ved Retsreformens Behandling, og Grunden er den, at det ikke er et Spørgsmaal, som det er nødvendigt at faa behandlet og afgjort samtidig med Retsreformen. Der er ikke det mindste i Vejen for, at Retsplejen kan blive offentlig og mundtlig, at Nævninger kunne komme til at medvirke, at Inkvisitionsprincippet afskaffes og Anklagesystemet indføres, at alle de andre Forandringer, som Lovforslaget gaar ud paa, kunne indføres, uden at man røkker ved Spørgsmaalet om de gejstlige Retter. Derfor forekommer det mig underligt, at man absolut vil have dette Spørgsmaal med her, og det synes mig, at lige over for det store Spørgsmaal i denne Sag, nemlig at faa opfyldt Grundlovens Bud om Retsplejens Offentlighed og Mundtlighed og om dens Adskillelse fra Forvaltningen, er det en meget ringe Sag, om man faar saadanne Ting med, som i og for sig ikke med nogen Nødvendighed behøve at komme med ved denne Lejlighed, men meget vel kunne udsættes til Drøftelse og Afgørelse ved en anden Lejlighed og under Behandlingen af andre Lovforslag.

Det andet Punkt, hvorom der mellem Flertallet i Udvalget paa den ene Side og mig paa den anden Side er en afgørende Uenighed, er Spørgsmaalet om Politiet uden for Kjøbenhavn. Forholdet her er det, at naar vi ville gennemføre den ny Retspleje, vil Politiet faa en ganske anden, langt vanskeligere og langt mere omfattende Opgave, end det har nu. Nu er Forholdet det, at gennem Inkvisitionsmaksimen, gennem den stærke Anvendelse af Varetægtsarrest og dermed følgende stærke Afsondring af den sigtede, altsaa ifølge hele den Maade, hvorpaa den sigtede nu er stillet, har Dommeren Midler til at skaffe Oplysninger i Sagen, som han vil komme til at savne under det ny System, og Midler, som jeg ganske vist mener, at man helst maa savne. Naar man under det ny System afskaffer Inkvisitionsprincippet og giver den sigtede Ret